

Complexul monahal de la Ivanov

– centru isihast bulgar din perioada medievală –

În valea Russe, în partea de nord-est a Bulgariei, nu foarte departe de frontiera cu România, complexul de la Ivanov reprezintă o adevărată mărturie a fenomenului monastic rupestru din perioada medievală, înainte de cucerirea acestei regiuni de către Imperiul Otoman. Ansamblul monahal comportă câteva biserițe, capele și alte spații de rugăciune săpate în stâncă la o înălțime de 40 de metri de către primii eremiți ai acestor locuri. Conform unei biografii găsite într-una dintre biserițe, ce aparține Patriarhului bulgar, Ioachim I, aflăm că acesta, împreună cu 80 de ucenici, au realizat o parte din primele construcții ecleziale pentru a duce o viață ascetică. Așadar, întregul edificiu de cult datează de la începutul secolului al XII-lea și număra 40 de biserițe și 300 de locuri de rugăciune, comunicarea între diferitele lăcașuri fiind posibilă datorită scărilor săpate în piatră, totul formând o adevărată rețea.

De-a lungul timpului, complexul de la Ivanov a beneficiat de atenția a numeroși regi și nobili bulgari, portretele acestor donatori putând fi văzute în interiorul câtorva dintre ele. Printre aceștia amintim pe Ivan Asen II, cunoscut și sub numele de Ioan II Asan, țar al Bulgariei în perioada anilor 1218-1241, Ivan Alexandru sau Ioan Alexandru Stacimir (1331-1371), țar în timpul celui de al doilea Imperiu Bulgar. Apărut în secolul al XIII-lea în Muntele Athos, isihasmul cunoaște în secolul următor o mare dezvoltare în Bulgaria, acest ansamblu monahal devenind cel mai important centru de trăire și cultură isihastă ce a continuat să existe chiar și la începutul dominației otomane.

Multe dintre biserițe și chilii au fost distruse de ploi, cutremure și soare, edificiile ce au supraviețuit până astăzi fiind în număr foarte mic. În locul „Pismata“ („Scrisori“) poate fi văzută capela ce poartă hramul Sfântului Arhangel Mihail, ce datează din secolul al XII-lea. Nu foarte departe, capela „Gospodev dol“ este considerată una dintre cele mai importante, deoarece frescele de aici au fost foarte bine conservate de-a lungul timpului. Pictată în întregime, capela se remarcă prin frumoasele scene biblice: *Coborârea lui Hristos la iad*, *Înălțarea la Cer*, *Adormirea Maicii Domnului* și *Hristos Pantocrator*. Alte edificii de rugăciune ce pot fi vizitate sunt: Biserica Sfântul Teodor, Biserița numită „Îngropat-Sub-Biserică“ (ale cărei fresce sunt deteriorate) și biserița ce este numită de către localnici „Biserica“.

Biserica principală este închinată Maicii Domnului („Sveta Bogoriditza“) și se găsește la o înălțime de 38 de metri, interiorul ei fiind pictat în întregime. Frescele, considerate un exemplu de artă bizantină din timpul împăraților din dinastia Paleologilor, reprezintă diferite scene biblice: *Cina cea de Taină*, *Rusaliile*, *Patimile Mântuitorului*, *Sfântul Ioan*, apostoli și diferiți sfinți. Toate aceste picturi murale, ce datează din secolele XIII-XIV, reprezintă o adevărată mărturie a unei tehnici artistice excepționale, caracteristice școlii de pictură din Veliko Târnovo. În afară de minunatele picturi, au fost conservate și numeroase inscripții vechi, cea mai importantă fiind cea a monahului Ivo Gramatik (1308-1309).

Toate aceste minunate edificii rupestre au fost locuite până în secolul al XVII-lea. Complexul monahal este clasat în repertoriul mondial UNESCO, la 22 octombrie 1979, el devenind celebru grație frumoaselor fresce.

PERIODIC AL EPISCOPIEI SLOBOZIEI ȘI CĂLĂRAȘILOR

BĂRĂGANUL ORTODOX

ANUL VIII • NR. 86 • IULIE 2010

